

ZWIEDZAJ I ODPOCZYWAJ

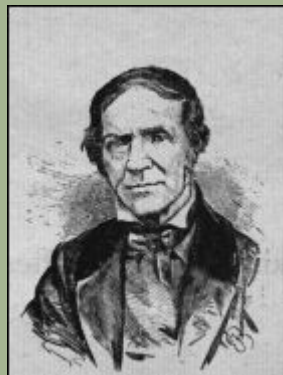
Topowa 5 Gminy Stryków

Moja mała OJCZYZNA - Zakochaj się w GMINIE STRYKÓW

„Cudze chwalicie,
Swego nie znacie,
Sami nie wiecie,
Co posiadacie.”

Stanisław Jachowicz

SKWER MIEJSKI NAD MOSZCZENICĄ

Od 2021r. mieszkańcy Gminy Stryków mogą cieszyć się w pełni zagospodarowanym parkiem nad rzeką Moszczenicą. Zlokalizowany jest on za Urzędem Miejskim. Dla zwiększenia wygody i funkcjonalności przebudowano nawierzchnię alejek oraz wyposażono park w potrzebne elementy małej infrastruktury, takie jak np.: nowoczesne ławki, siedziska, leżaki, hamaki, stojaki rowerowe i kosze.

W centralnej części pod pergolami można zaplanować rodzinny piknik, a na ławce solarnej zrelaksować się słuchając utworów muzyki klasycznej, relaksacyjnej czy też piosenek naszych lokalnych artystów.

Najmłodsi mieszkańcy naszej gminy i nie tylko znają również coś dla siebie. Zamontowano ciekawe elementy placu zabaw, instrumenty muzyczne i urządzenia siłowni zewnętrznej wraz z bezpieczną nawierzchnią.

Zamontowane urządzenia, takie jak np. gumowa pszczoła, instrumenty muzyczne czy bezpieczne nawierzchnie pochodziły z materiałów z recyklingu.

Moja najmłodsza siostra Maja bardzo lubi chodzić do nowego parku. Chętnie jej towarzyszę.

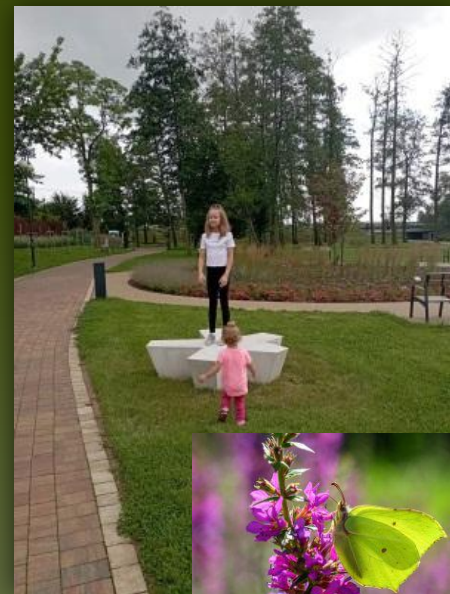

Istotną funkcją nowego parku jest edukacja przyrodniczo-ekologiczna podzielona tematycznie na zagadnienia: dendrologii, pszczelarstwa, zanieczyszczeń i recyklingu. Zainstalowano domki dla owadów, budki lęgowe, gry, tablice informacyjne i tabliczki z nazwami roślin, a także wydzielenie miejsc na prowadzenie zajęć warsztatowych i „zielonych lekcji” na Świeżym powietrzu, w postaci mini amfiteatru z podwyższeniem, ławek z siedziskami pod pergolami czy wygodnych siedzisk obok tablic edukacyjnych.

Entuzjastów nowinek ekologicznych zapewne ucieszy zainstalowany na siłowni zewnętrznej rowerek ręczny pozwalający naładować telefon komórkowy konwertując energię kinetyczną na elektryczną czy ławeczka pozyskująca energię elektryczną za pomocą paneli solarnych, dzięki której naładujecie swoje urządzenia mobilne.

Do odpoczynku i relaksu zachęca zasadzona roślinność o zróżnicowanej strukturze, fakturze liści, zapachu i barwie. Dosadzono ponad 100 drzew, a także ponad 3500 krzewów.

KOWALIKI

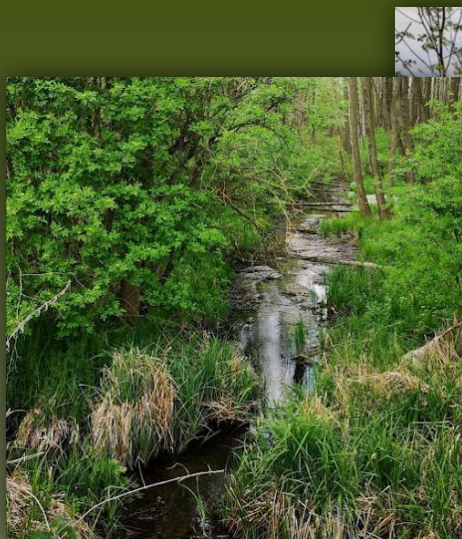
Atrakcyjność turystyczna Gminy Stryków wynika z wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego. Gmina Stryków może poszczycić się również terenami o wysokich walorach przyrodniczych. Na terenie gminy występują cztery większe kompleksy leśne. W jej północno-wschodniej części, w okolicach Woli Błędowej oraz na pograniczu z gminą Głowno znajduje się największy kompleks leśny, a w nim dwa malownicze śródlądowe stawy nazwane Jeziorami Kowaliki oraz Szczypiorniak.

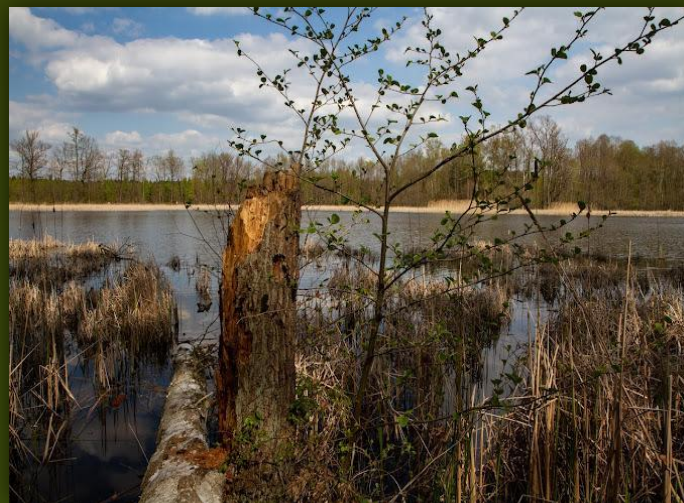
Oba te niewielkie jeziora, dzięki swojej pozornej niedostępności, stanowią miejsce bytowania licznych gatunków ptaków wodno-błotnych oraz płazów. Stanowią one obszar chroniony Natura 2000.

Nazwa ostoi Szczypiorniak i Kowaliki pochodzi od nazwy dwóch jezior będących głównym składowym ostoi. Jeziora te, o silnie rozwiniętej strefie brzegowej oraz szerokim pasie trzcinowisk, zajmują powierzchnię około 10 ha, zasilane są bezimiennym Śródleśnym ciekim oraz spływami powierzchniowymi. Jeziora położone są w lasach (bagiennych i wilgotnych), które stanowią bogatą mozaikę siedlisk.

Od zachodniej strony, brzeg jezior stanowi pasmo Żwirowisk i piaszczystych pagórków, mających swoją genezę w epoce lodowcowej.

Warunki, jakie stworzyła przyroda, w połączeniu z faktem, że są to tereny bardzo rzadko odwiedzane przez człowieka

spowodowały, iż rejon ten stanowi idealną ostoję dla licznych płazów, takich jak traszka grzebieniasta i kumak nizinny (jest to jedno z cenniejszych stanowisk tych zwierząt w okolicach Łodzi), a zwłaszcza dla ptaków wodno-błotnych takich jak bąk (wędrowny ptak), bielik (ptak drapieżny), błotniak stawowy (wędrowny ptak drapieżny).

bąk

traszka grzebieniasta

kumak nizinny

bielik

**błotniak
stawowy**

Czas spędzony wśród zieleni przynosi wiele korzyści. Spacerując po lesie dotleniamy organizm i poprawiamy kondycję fizyczną. Kontakt z przyrodą działa kojąco i uspokajająco, pomaga nam się wyciszyć, zrelaksować i chociaż na chwilę zapomnieć o problemach dnia codziennego.

Brzegi Jeziora Kowalik dają możliwość relaksu i odpoczynku. I ja z tego korzystam.

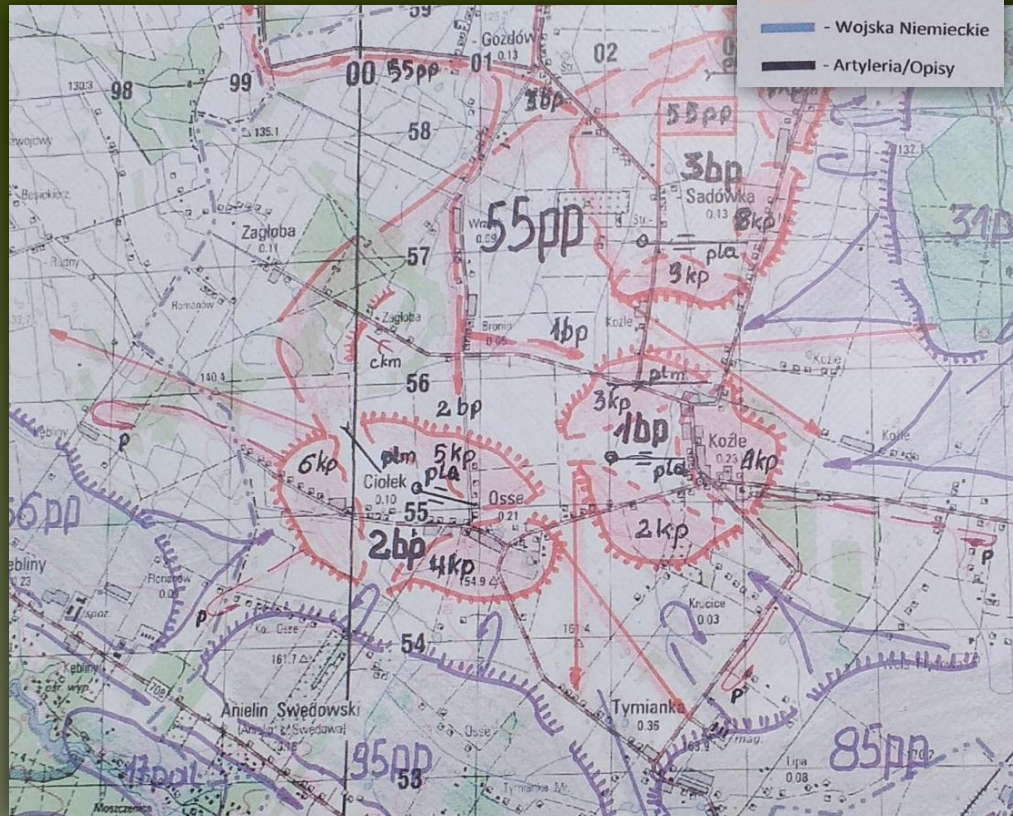
W drodze na Kowaliki.

PAMIĘTAJMY, że las to nie śmietnik – sprzątajmy po sobie.

KOŻŁE – miejsce walk wrześniowych II wojny Światowej

Tragiczne wydarzenia II wojny Światowej nie ominęły rejonu Strykowa i okolic.

**gen. dyw. Tadeusz
Kutrzeba**

11 września 1939r. w godzinach popołudniowych Armia "Poznań", dowodzona przez gen. Tadeusza Kutrzebę toczy walkę w miejscowościach Osse, Koźle, Sadowka z 8 Armią niemiecką pod dowództwem gen. Johannes Blaskwitz.

W tych dramatycznych wydarzeniach wrześniowych, jakie miały miejsce w miejscowości Koźle, ucierpieli lokalni mieszkańcy, ponieważ Armia niemiecka podpalała budynki mieszkalne oraz gospodarcze.

Ogień rozprzestrzeniał się bardzo szybko, bo budynki były drewniane. W wyniku walk połowa budynków w Koźlu spłonęła wraz z inwentarzem żywym. Ludzie wpadali w panikę, próbując ratować swój dobytek. Niemieccy Żołnierze zabijali gospodarzy zwłaszcza, gdy bronili swojego dobytku. W jednym z gospodarstw zabito ojca i jego dwóch synów. Inni mieszkańcy Koźla, uciekali do krewnych mieszkających w innych miejscowościach, w trosce o własne bezpieczeństwo.

Całe rodziny, kobiety z dziećmi na rękach uciekały pieszo lub wozami. Gdy walki ustały, ludność wracała do swoich domów, lecz czasem nie było do czego. Wśród ludności cywilnej panował głód, wzrastało przygnębienie i poczucie beznadziei. Ludzie mogli liczyć tylko na własne siły i sąsiadów.

Po dwudniowych walkach w miejscowości Koźle impet polskiego uderzenia osłabł na skutek szybko narastających sił nieprzyjaciela. Polscy Żołnierze Armii „Poznań” atakując niemieckich Żołnierzy liczyli na wsparcie, pomoc dodatkowych wojsk, że dotrze do nich większa grupa Żołnierzy, lecz tak się nie stało. Nasi nie mogli pokonać wroga. Dlatego ponieśli klęskę. Wszyscy zostali zabici.

W czasie walk toczonych w dniach 11–12 września 1939 r. w okolicach Koźła poległo 198 Żołnierzy 55 i 58 Poznańskiego Pułku Piechoty Armii „Poznań” (dowodzonej przez gen. Tadeusza Kutrzebę) oraz 49 osób ludności cywilnej. W okresie wojennym w plebanii utworzono szpital dla rannych.

Stryków ul. Warszawska
Ludność cywilna uciekająca wozami
podczas II wojny Światowej.
W tle kościół Św. Marcina.

Plebania stan obecny.

Po kilku dniach z nakazu wyższych władz okoliczni mieszkańcy przede wszystkim mężczyźni zbierali ciała żołnierzy na wozy konne i chowali po 30 żołnierzy w jednej mogile. Na pamiątkę ku czci tych pomordowanych, został postawiony pomnik przy cmentarzu parafialnym w Koźlu.

Co rok w rocznicę wydarzeń wrześniowych 1939r. odprawiana jest msza przez tutejszego księdza proboszcza z udziałem dzieci, młodzieży szkolnej, władz gminy oraz okolicznych mieszkańców.

Na pamiątkę wydarzeń 11-12 września patronem Szkoły Podstawowej w Koźlu został gen. dyw. Tadeusz Kutrzeba – dowódca Armii „Poznań” walczącej na tych terenach.

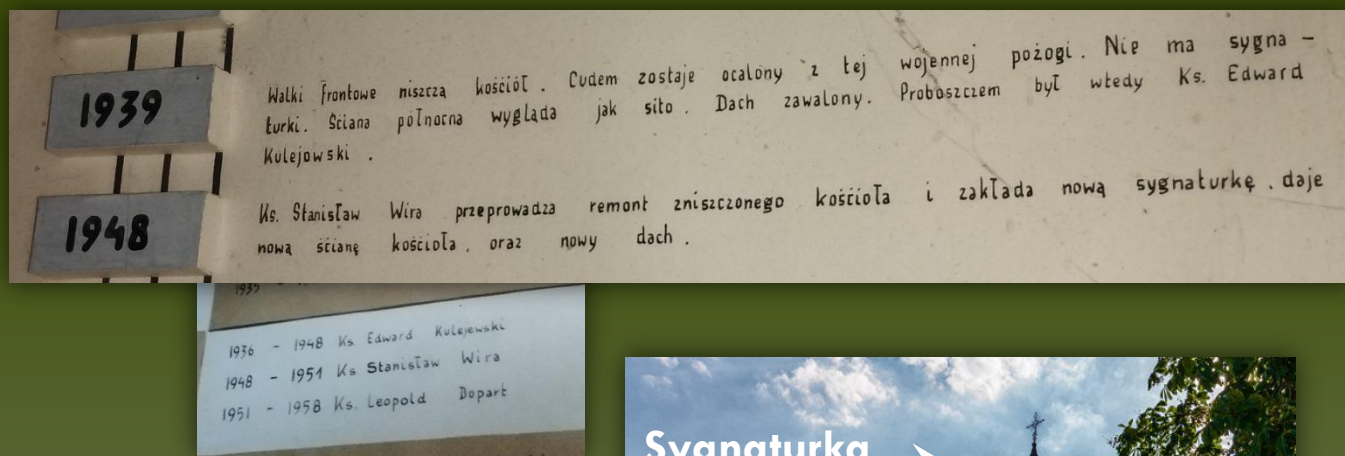
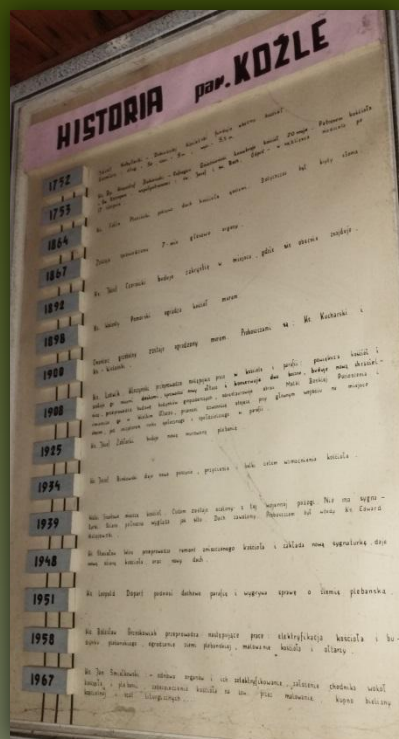

W 2017r. z inicjatywy Nieformalnej Grupy Pasjonatów „Walk nad Bzurą”, przy wsparciu udzielonym ze strony Gminy Stryków, odsłonięto na cmentarzu Żołnierskim w Koźlu tablicę informacyjną poświęconą walkom Armii „Łódź” i „Poznań” w gminie Stryków we wrześniu 1939r. oraz utworzono Izbę Pamięci w Szkole Podstawowej im. Gen. Dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu.

W Izbie Pamięci zgromadzono opracowania i eksponaty dotyczące lokalnej historii walk we wrześniu 1939 roku, kiedy to w Koźlu i okolicznych wsiach trwały działania wojenne Armii „Poznań”.

Podczas krwawych walk z września 1939 r. spalona została niemal cała wieś. Miejscem pokrzepienie serc, kultu religijnego w Koźlu był drewniany kościół, który został częściowo zniszczony. Kościół pw. Św. Szczepana cudem został ocalony z wojennej tragedii. Nie miał sygnaturki (mała wieża na kościele). Ściana północna wyglądała jak sito. Dach zawalił się. Proboszczem był wtedy ks. Edward Kulejowski.

W 1948r. gdy proboszczem w Koźlu był ks. Stanisław Wira, przeprowadza on remont kościoła, zakłada nową sygnaturkę, daje nową ścianę kościoła oraz nowy dach.

Kościół w Koźlu pw. Św. Szczepana to drewniany, zabytkowy kościół o długości 30 m, szerokości 9 m, wysokości (wnętrze) 5,5 m. Ufundowany i konsekrowany 19 maja 1752 r.

Ołtarz główny z 1908 r. z obrazem Matki Bożej Pocieszenia, zw. Sokalskim, i obrazem Św. Szczepana.

Ołtarz boczny z obrazem Św. Rocha,
drugi z obrazem Św. Józefa.

Drzwi wejścia
bocznego do
kościół z 1903r.

Organy z 1867 r. (wyremontowane w 2022r. przez ks. Dariusza Witerskiego),

Dzwonnica drewniana z XVIII w.
wraz dzwonami z 1728r. i 1998r.

Dzwonnica w 2024r. Dzwonnica w 1905r.

Brama główna parkanu otaczającego kościół również pamięta wydarzenia wrześniowe 1939r. Znajdują się na niej widoczne ślady po kulach.

Brama wejściowa stan

Ambona

Wnętrze kościoła stan obecny.

obecnym
Czerwiec 1967r. Moja babcia Ania podczas I Komunii Świętej. Widoczne są na zdjęciu piękne dekoracje ścienne oraz zdobienia na suficie.

W 1990r. za księdza Bronisława Gwizdałę wnętrze kościoła zostało wyłożone drewnianą boazerią. Wszystkie zdobienia zostały przykryte boazerią.

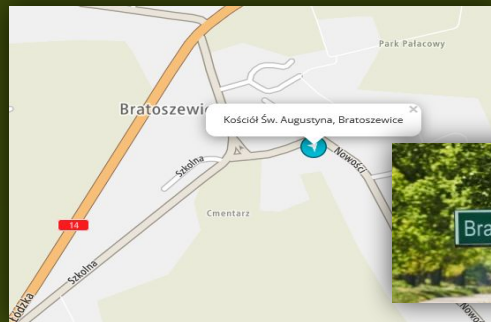
Od sierpnia 2023r. nowym proboszczem w Koźlu jest ks. Paweł Malinowski.

Ja podczas swojej I Komunii Świętej w kościele w Koźlu 2021r.

Kościół pw. Św. Augustyna w Bratoszewicach

Kościół Św. Augustyna w miejscowości Bratoszewice to jedno z najważniejszych miejsc kultu religijnego w okolicy. Znajduje się on na placu Staszica 4, co czyni go łatwo dostępnym dla mieszkańców oraz turystów odwiedzających to malownicze miejsce. Jest to murowana świątynia, wzniesiona w stylu gotyckim pod koniec XV wieku, następnie została obrabowana i spalona przez Szwedów. W 1696 r. kościół został odbudowany. Od strony południowej została dobudowana murowana kaplica. W latach 1898–1901 kościół został gruntownie przebudowany. Dobudowana kaplicę południową, kruchtę zachodnią, podwyższono mury kościoła razem z wybudowaniem nowych sklepień, zostały odrestaurowane szczyty i kościół otrzymał nowy dach. W latach 1994–1996 została wymieniona konstrukcja dachowa i całość została pokryta blachą miedzianą.

Dzwonnica z XVIII w.

W skład zespołu kościoła parafialnego wchodzi także dzwonnica drewniana z XVIII w. oraz lamus drewniany (budynek gospodarczy drewniany, spichlerz) z XVIII w. — spalony w 1968r i odbudowany.

Lamus z XVIII w. stan 2008r.

2017r

1916r.

Wnętrze z ołtarzem.

Nawa

Prezbiterium

Rzymskokatolicki kościół parafialny reprezentuje styl późnogotycki, składa się z jednej nawy (przeznaczona dla wiernych), posiada wydłużony kształt oraz krótkie, węższe, półkoliście zamknięte prezbiterium (przestrzeń kościoła przeznaczona dla duchowieństwa oraz służby liturgicznej). Z lewej i prawej strony nawy są umieszczone

dwie neogotyckie kaplice, przy nich od strony wschodniej znajdują się dwie małe ćwierćkoliste przybudówki z przeznaczeniem na skarbczyk oraz zakrystię (służy do przechowywania naczyń i szat liturgicznych, przygotowywania się kapłanów do odprawiania obrzędów liturgicznych). Przy nawie od strony zachodniej jest umieszczona neogotycka kruchta (pomieszczenie przed wejściem głównym). Dach ozdobiony jest wieżyczką na sygnaturkę.

Wieżyczka na sygnaturkę.

Zakrystia i skarbczyk

Kruchta

Prezbiterium

Widok od strony prezbiterium.

Wnętrze kościoła
parafialnego, stan w 2008r.

W świątyni w Bratoszewicach nad prezbiterium, ponad półkolistą tęczą znajduje się krucyfiks (krzyż z przybitą do niego postacią Jezusa Chrystusa) z XVIII w. odrestaurowany w 2003 roku. Znajdują się 2 ołtarze boczne późnobarokowe z XVIII w. mieszczące obrazy: Dzieciątka Jezus w sukience z XIX w. oraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z drugiej połowy XVII wieku (jest umieszczony w sukienkach z końca XVII wieku). W neogotyckim ołtarzu głównym znajduje się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z drugiej poł. XVII w. i w 1951 r. został odre-

Stan w 2016r.

Ołtarze boczne.

Ambona.

Ambona pochodzi z końca XVIII wieku i w 2003 roku została odrestaurowana.

Ołtarz główny w neogotyckim stylu z XVII w., stan 2024r.

W neogotyckich stallach (drewniane ławki) boki, drzwiczki i zwieńczenie w kształcie fryzu herbowego z początku XVI w., zostało całkowicie odrestaurowane w 2003 roku.

Cztery witraże przy ołtarzu zostały wykonane na początku XX w. i w latach 2001 – 2003 zostały uzupełnione o siedem nowych.

Figura maryjna znajdująca się przed wejściem do kościoła.

Kropielnica w kruchcie z datą "1919 r."

Stalle (drewniane ławki).

Organy, stan w 2007r.

W 2001 roku zostało zainstalowane elektryczne ogrzewanie podłogowe. W 2003 roku została położona murowana posadzka. Od 2006r. Proboszczem w parafii jest ks. Mateusz Cieplucha.

Kościół pw. Św. Augustyna w Bratoszewicach jest jednym z najpiękniejszych kościołów w stylu gotyckim.

**Podczas I komunii
Świętej mojej kuzynki w
2023r.**

PAŁAC W BRATOSZEWICACH

Bratoszewice są położone 5 km od Strykowa, przy drodze nr 14 do Łowicza. Pałac znajduje się w parku, znajdującym się niedaleko kościoła.

1979r.

1995r.

Piękny pałac Rzewuskich w Bratoszewicach to obecnie ruina, która kiedyś przyciągała fotografów z całej Polski. Upływ czasu, działania wojenne i powojenne, kolejni użytkownicy tego obiektu, pożar, to wszystko odebrało mu wyjątkową urodę i doprowadziło do tragicznego stanu.

Okres po zakończeniu II wojny Światowej wiązał się z upadkiem zespołu pałacowo - parkowego w Bratoszewicach. Jeszcze w czasie wojny niemieccy Żołnierze zaadaptowali pałacowe zabudowania na potrzeby magazynu sprzętu medycznego, a po przejściu frontu wojennego nastąpiła rekwizycja mienia przez Niemców.

Samochody niemieckie w 1939r. na tle pałacu w Bratoszewicach.

Pałac w Bratoszewicach wybudowany jest w stylu renesansu francuskiego z wykorzystaniem elementów baroku i klasycyzmu. Został wzniesiony 1921-1922r., według projektu Juliusza Nagórskiego, dla Kazimierza Rzewuskiego, właściciela majątku od 1911r. Prace wykończeniowe rezydencji trwały do roku 1927. Była to letnia siedziba Rzewuskich, którzy na stałe mieszkali w Warszawie.

Pałac murowany z cegły i otynkowany, parterowy, częściowo podpiwniczony z mieszkalnym poddaszem.

2006r.

Patio 2018r.

Parterową rezydencję wzniesiono na rzucie zbliżonym do kwadratu. Posiada trzy symetryczne elewacje i niesymetrycznie położone patio wewnętrzne, które w roku 1974 przykryto przeszklonym dachem.

2019r.

Całość pokryta jest dachami mansardowymi z owalnymi lukarnami.

Lukarna - 2018r.

Główne wejście znajduje się od strony północnej i jest poprzedzone czterokolumnowym portykiem zwieńczonym trójkątnym tympanonem. Po bokach wejścia znajdują się dwa alkierzowe skrzydła. Południowa elewacja pałacu posiada podcienia wsparte na kolumnkach. Wschodnia (ogrodowa) elewacja poprzedzona jest szerokim tarasem. Centralna część tej elewacji jest piętrowa i mieści ganek wsparty na kolumnach oraz balkon.

Trójkątny
tympanon
Czterokolumnowy
portyk

Południowa
elewacja z
podcieniami
wspartymi na
kolumnkach,
stan z 2018r.

Elewacja wschodnia, piętrowa z szerokim tarasem, stan z 2018r.

Brama główna

**Kursanci w szkole rolniczej,
1956r.**

Po upaństwowieniu majątku w roku 1945 na terenie zespołu pałacowego utworzono szkołę rolniczą, której pałac był siedzibą. Po roku 1969 ulokowano tu biura i mieszkania dla pracowników szkoły. W 1985 roku pałac został zniszczony przez pożar. Podjęto próbę remontu, który niestety przerwano.

Zabytek dziś stoi pusty i niszczeje.

**Liceum handlowe w dawnej rezydencji
Rzewuskich w Bratoszewicach w 1948r.**

Pożar pałacu w 1985r.

W 2013r. po 68 latach pałac ostatecznie wrócił w ręce rodziny Rzewuskich - potomków pierwszych właścicieli. Po dokonaniu koniecznych kalkulacji rodzeństwo Rzewuskich sprzedało wart 9 mln złotych majątek w Bratoszewicach za kwotę 3,7 mln. Właścicielem została akademia piłkarska Widzewa Łódź – „Akademia Futbolu”.

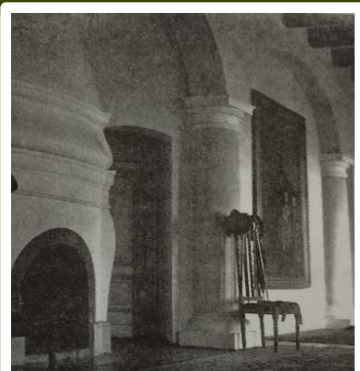
Obecnie właścicielem obiektu jest firma Muniak Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie. W rezydencji Rzewuskich ma powstać centrum konferencyjne.

Firma otrzymała pozwolenie na remont i przebudowę pałacu Rzewuskich. Jest duża szansa, że to właśnie dzięki nim odzyska on swój dawny blask.

Stan obecny pałacu w Bratoszewicach – 2024r.

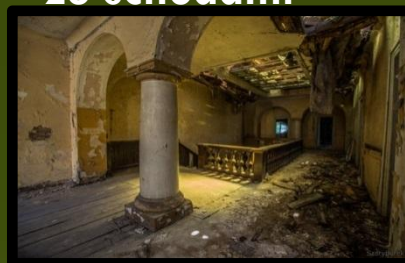

Hol na piętrze
ze schodami

Hol z
kominkiem

KIEDYŚ

Sala z kolumnami

DZIŚ

Patio

Dąb – pomnik przyrody, stan w 2023r.

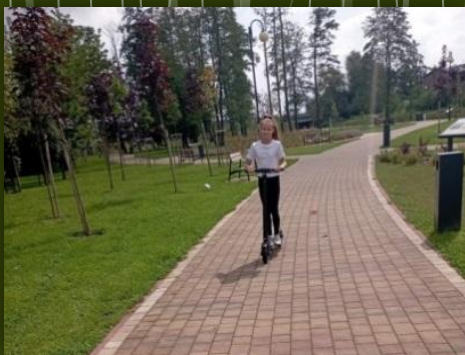

Wokół pałacu w Bratoszewicach rozciąga się rozległy park krajobrazowy. Znajdują się w nim pomniki przyrody, stawy, a także aleja kasztanowa, kasztanowo – jesionowa, lipowa. W pobliżu pałacu rosną jesiony, dęby, graby, topole, olchy i wierzby. Malowniczy park przyciąga spacerowiczów i rowerzystów, dając relaks i odpoczynek.

Gdy wybieram się na wycieczkę rowerową do Bratoszewic – park i pałac to obowiązkowy punkt zwiedzania.

Lipiec 2023r. Wraz z moimi siostrami przed pałacem i dębem – pomnikiem przyrody.

Serdecznie zapraszam.

Spotkajmy się w Gminie Stryków.

Dziękuję za uwagę
Aleksandra Żak

BIBLIOGRAFIA

- Mariusz Lamprecht, Tadeusz Marszał, „Monografia Miasta i Gminy Stryków”, wyd. Urząd Miasta – Gminy Stryków & WIST, Łódź, 2009
- Jan Tyc, Jerzy Makowski, „Biuletyn informacyjny. Walki wrześniowe 14 DP (55 PP) na terenie gminy Stryków”, wyd. Łódzkie Zakłady Graficzne, Koźle, 2017
- Jan Tyc, Robert Florczak, Jerzy Makowski, „Armia Łódź” w gminie Stryków i okolicy we wrześniu 1939”, wyd. Łódzkie Zakłady Graficzne, Stryków, 2019
- Jacek Perzyński, „Ze Strykowa do wielkiego Świata” , wyd. Studio BLEND A, Stryków, 2022
- Jacek Perzyński „Sekrety Zgierza, Ozorkowa, Główna i Strykowa” Księży Młyn Dom Wydawniczy, Łódź, 2023
- Awrom Pinkas Under, „Moje miasteczko Stryków”, wyd. Drukarnia Wist, Stryków, 2013
- Alicja Król-Kamińska „Z dziejów Bratoszewic” Wyd. Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź, 2008
- Alicja Król-kamińska, „Bratoszewice. Czasy i ludzie.” Łódzkie Zakłady Graficzne, Zgierz, 2017
- www.youtube.com/watch?v=kZwUzIrvNx0 - KUTRZEBA cz.1, Sensacje XX Wieku, Historie Wojenne
- www.youtube.com/watch?v=P0kVh5H0s18 - KUTRZEBA cz.2, Sensacje XX Wieku, Historie Wojenne
- [www.infocenters.co.il/massuah/multimedia/Docs/pdf/ITTI Ishi/0157/101240.pdf](http://www.infocenters.co.il/massuah/multimedia/Docs/pdf/ITTI%20Ishi/0157/101240.pdf)
- dzienniklodzki.pl/bitwa-nad-bzura-najwieksza-polska-ofensywa-we-wrzesniu-1939-roku-archiwalne-zdjecia/ar/c1-14419819
- fotopolska.eu/30359,obiekt.html?map_z=14
- www.strykow.pl/729,historia-strykowa
- podroze.onet.pl/polska/lodzkie/opuszczony-palac-w-bratoszewicach-wg-projektu-juliusza-nagorskiego/19sf9n3
- lodz.tvp.pl/75961557/moje-miejsce-16022024
- facebook.com/story.php?story_fbid=1312105325662446&id=366917253514596%3Fsfnsn%3Dmo&d=n&vh=e
- kliolodz.blogspot.com/2017/03/paac-w-bratoszewicach.html?m=1&fbclid=IwAR01ul-ST4iZtBMB_mHDMCu1Q8i5mLOHsE2MAxxLRLdCqgxINvHNacN4FPY
- www.youtube.com/watch?v=vGNKIVtX_G8
- www.youtube.com/watch?v=D1qRDcfhOjI